

УДК 368,01(422)

JEL Classification: G01, G22, G28

[http://doi.org/10.31474/1680-0044-2020-1\(22\)-18-26](http://doi.org/10.31474/1680-0044-2020-1(22)-18-26)

Г.Б. Мирошниченко

І.В. Мирошниченко

АНАЛІЗ СТАНУ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Мета. Визначення сучасного стану ринку страхових послуг в Україні та виявлення перспективних напрямків його розвитку

Методика. Аналіз сучасного стану ринку страхових послуг базується на методах аналізу та синтезу, індукції та дедукції. Дослідження перспектив розвитку ринку страхових послуг базується на методології наукової абстракції.

Результати. Розглянуто сучасний стан ринку страхових послуг та проаналізовано динаміка його розвитку. З'ясовано, що сучасний стан вітчизняного ринку страхових послуг за своїми інституційними та функціональними характеристиками не повною мірою відповідає тенденціям розвитку світового страхового ринку. Обґрунтовано, що функціонування потужного ринку страхових послуг є важливим джерелом акумулювання коштів для подальшого їх інвестування в економіку держави. Акцентовано увагу на систематизацію функцій ринку страхових послуг. Проведено аналіз основних показників діяльності ринку страхових послуг. Встановлено, що індикатори розвитку ринку страхових послуг мають недостатній рівень та не відповідають потребам національної економіки. Виявлено причини зниження кількості страхових компаній на ринку страхових послуг України. Зазначено, що ріст обсягів страхових премій і обсягів страхових виплат пояснюється приходом на національний ринок страхових послуг страхових компаній з іноземним капіталом. Визначено, що причинами низького рівня проникнення страхування є низький рівень довіри населення до страхових компаній, недостатня обізнаність українців у страховій сфері, та їх низька платоспроможність. Аргументовано, що для розвитку ринку страхових послуг в Україні потребує ефективного впливу інструментів регуляторної політики держави.

Наукова новизна. Визначено основні проблеми ринку страхових послуг України та перспективи його розвитку. Наголошено на необхідності розробки на державному рівні ефективної комплексної стратегії розвитку національного ринку страхових послуг та запропоновано шляхи вирішення проблем сучасного ринку страхових послуг України.

Практична значимість. Сформульовані тенденції розвитку ринку страхових послуг України. Зроблено основні висновки та наведено рекомендації щодо подальшого вивчення ринку страхових послуг в Україні та виділено роль держави в її ефективному функціонуванні.

Ключові слова: страхування, ринок страхових послуг, страхові компанії, страхові премії, страхові витрати, рівень проникнення, щільність страхування, розвиток ринку страхових послуг.

Вступ. Важливою характеристикою розвитку фінансового ринку країни є розвиток його складової – ринку страхових послуг. Розглядаючи досвід і тенденції розвитку зарубіжних країн можна стверджувати, що страхові компанії це одна із самих впливових на фондовому ринку сил, страхові компанії володіють близько третіною всіх активів у світі. Формування нових функціональних зв'язків між ринком страхових послуг і фінансовим ринком базується на том, що дохід страхових компаній від інвестиційної діяльності часом не тільки зрівнюється, але й перевищує розмір прибутку, принесений страховими агентами [1].

В контексті глобалізації міжнародно-економічних відносин, посилення конкуренції на національному рівні та на міжнародних ринках, розвитку ринкових відносин особливого значення постають питання забезпечення мінімізації потенційних загроз функціонування суб'єктів господарювання створюючи ефективну систему захисту їх від

впливу можливих негативних факторів. Для вирішення цих складних проблем необхідно насамперед забезпечення ефективного функціонування національного ринку страхових послуг.

Слід відмітити, що сучасний стан вітчизняного страхового ринку за своїми інституційними та функціональними характеристиками не повною мірою відповідає тенденціям розвитку світового страхового ринку, що стає на заваді процесам фінансової глобалізації та міжнародної інтеграції України [2]. Так, в Україні мало страховиків з обсягом активів, що дозволяють їм формувати свої доходи за рахунок інвестицій. Компанії їх попросту ще не встигнули сформувати за час свого існування. Крім того, страховики змушені перебудовувати бізнес-моделі з метою підвищення темпів розвитку. Також на ринку страхових послуг спостерігається тенденція отримання доходів в основному від розміщення страхових резервів компаній на банківських депозитах, це пояснюється ризиками

українського фондового ринку: непрозорістю бізнесу емітентів, нівелюванням прав міноритаріїв, низькою ліквідністю акцій, високими транзакційними витратами (оформлення купівлі-продажу) та інше.

Таким чином можна відмітити, що формування ефективного ринку страхових послуг вимагає цілісного підходу. Суттєвому розвитку українського ринку страхових послуг, як головної ланки фінансового ринку, може сприяти доведення страхових послуг до стандартів, передбачених «Угодою про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами». Його успішний розвиток забезпечується державним регулюванням діяльності, розширенням переліку страхових послуг, вдосконаленням системи податкового регулювання діяльності, підвищенням конкурентоспроможності та залученням ринку страхових послуг до питань економічного розвитку. Подальший розвиток української економіки повинен забезпечити стабільний розвиток, включаючи внутрішній ринок страхових послуг та посилення ролі страхових компаній, що позитивно вплине на інтерес іноземних інвесторів до розвитку власного бізнесу в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Складність та багатогранність страхової сфери, а також мінливість та невизначеність національного ринку страхових послуг створюють безмежне поле для досліджень та розробки стратегій його розвитку, а наявні теоретико-методологічні положення та практичні рекомендації тільки підвищують науковий інтерес.

Так, питаннями розвитку ринку страхових послуг та доручення його до системи міжнародного страхового співтовариства присвячуються праці багатьох вчених. При цьому все більшою мірою у дослідників та практиків розвиток ринку страхових послуг асоціюється з динамічністю процесів, що відбуваються в економіці, які вимагають постійного та систематичного дослідження тенденцій розвитку страхового ринку, виявлення позитивних і негативних змін у його функціонуванні та окреслення перспективних напрямів подальшого ефективного розвитку. Так, у роботах досліджуються проблеми глобалізації ринку страхових послуг [3]. У роботах інших вчених перспективи розвитку страхового ринку розглядаються з точки зору методів, які використовуються на ринку. Так,

розвиток ринку страхових послуг розглядається через призму його функціонування як фінансового посередника, інвестуючи премії, отримані від страхувальників, у рентабельні галузі економіки, що ведуть до ефективного розподілу ресурсів. У цьому процесі це сприяє мобілізації заощаджень у вигляді премій та зменшує потребу та рівень запобіжних заощаджень, недоступних для фінансових ринків, стимулюючи тим самим інвестиції в економіку [4]. Це також мінімізує транзакційні витрати, інвестуючи від імені кількох окремих страхувальників, генерує ліквідність та робить можливим економію від масштабу в інвестиціях.[5]

Теоретичні аспекти розвитку національного ринку страхових послуг з точки зору впровадження нових форм страхових послуг розглядаються у роботах вітчизняних вчених [6-8].

Ринок страхових послуг – це динамічно змінна галузь економіки, тому аналізу результатів діяльності страхового ринку присвячено багато трудів [9-12].

Мета статті (постановка завдання). Віддаючи належне всім науковим напрацюванням з порушених питань, слід зазначити, що розв'язання таких проблем в Україні потребує поглиблених досліджень у напрямках визначення позитивних і негативних факторів, які приносять в український страховий ринок зарубіжні інвестиції, а також причин, що гальмують розвиток вітчизняного страхового ринку. Виходячи із зазначеного, метою статті є визначення сучасного стану ринку страхових послуг в Україні та виявлення перспективних напрямків його розвитку

Теоретичною та методологічною основою дослідження є фундаментальні та сучасні напрацювання закордонних і вітчизняних фахівців. Аналіз сучасного стану ринку страхових послуг базується на методах аналізу та синтезу, індукції та дедукції. Дослідження перспектив розвитку ринку страхових послуг базується на методології наукової абстракції.

Виклад основного матеріалу. Ринок страхових послуг (переважно розуміється з точки зору науково-методичних підходів), це:

- сфера економічних відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає страховий захист [8];
- форма організації економічних відносин у сфері як фінансового ринку (ринку грошей і ринку капіталів – оскільки на цих ринках

страхові компанії розміщують свої капітали, використовуючи певні фінансові інструменти), так і ринку фінансових послуг, оскільки страхові компанії як фінансові посередники залучають кошти страхувальників, продаючи страхові послуги[13];

- сукупність страховиків, страхувальників, посередників, що беруть участь у реалізації відповідних послуг[14];

- система соціально-економічних відносин між його суб'єктами (страховики, страхувальники, страхові посередники) щодо здійснення операцій з купівлі-продажу страхових продуктів шляхом укладання страхових договорів в процесі задоволення суспільних потреб у страховому захисті, який реалізується через страховий інтерес [2].

Постійний розвиток ринку страхових послуг потребує систематизації його функцій, які можна поділяти на ризикову, заощаджувальну, накопичувальну, і інвестиційну. Без функціонування потужного ринку страхових послуг неможливе створення ефективної системи захисту майнових прав та інтересів у окремих груп громадян, збереження соціальної стабільності у суспільстві й економічної безпеки держави. Більше того, страхування є важливим джерелом акумулювання коштів для подальшого їх інвестування в економіку держави, адже воно значною мірою зменшує витрати бюджету на відшкодування збитків, спричинених внаслідок надзвичайних ситуацій, катастроф, катаклізмів, різноманітних природних явищ, а також захищає бізнес від непередбачуваних ризиків та забезпечує соціальну підтримку громадян [15].

В Україні згідно з Законом України «Про страхування» була визначена спеціалізація страховиків за ризиковими програмами та програмами страхування життя, які мають накопичувальний характер. Отже, на ринку страхових послуг реально з'являються два незалежних сегмента: «life» і «non-life», представники яких не конкурують один з одним. В даний час на ризиковому страховому ринку в Україні існує значна конкуренція, а ринок страхування життя характеризується незначною монополією, що вимагає відповідних антимонопольних заходів.

Ринок страхових послуг в Україні є другим за рівнем капіталізації серед небанківських фінансових ринків. Кількість страхових компаній в Україні має тенденцію на зниження, так. порівняно з 2014 роком кількість страхових компаній зменшилася на 149 страхових компаній, у тому числі в сегменті страхових компаній «life» зниження відбулося на 59,7%, а в сегменті страхових компаній «non-life» зниження було не настільки стрімке – тільки на 35,3%, про це свідчать дані Нацкомфінпослуг щодо результатів діяльності страхового ринку. Причиною зниження рівня долі страхових компаній у сегменті страхування «life» є недостатність тимчасово вільних коштів у населення та довіри до страхової системи, що в свою чергу підтверджується низьким рівнем соціальної захищеності населення. (див. рис.1).

Показник кількості страхових компаній на ринку страхових послуг доречно аналізувати

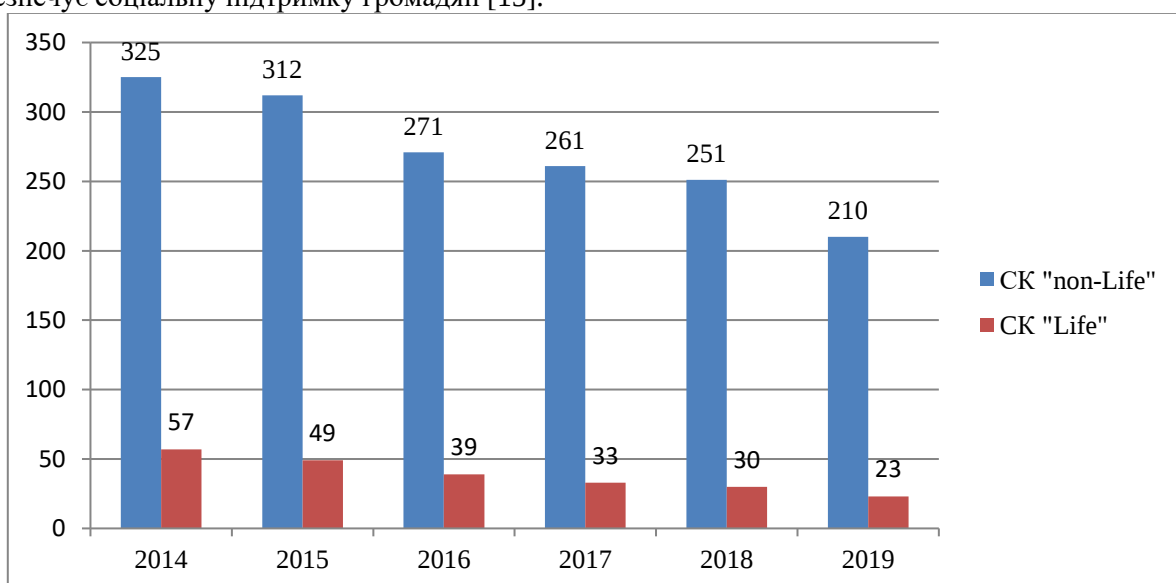

Рис.1 Зміна кількості страхових компаній за 2014-2019рр.

Складено автором за [10]

з показниками діяльності страхових компаній, такими як показник страхових премій, та показник страхових виплат (див. рис.2). За 2019 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,3%, що на 0,1 в.п. менше в порівнянні з 2018 роком. За 2018 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,4%, що на 0,1 в.п. менше в порівнянні з 2017 роком. За 2017 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП залишилась на рівні 2016 року та становила 1,5%. За 2016 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП

залишилась на рівні 2015 року та становила 1,5%. За 2015 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,5%, що на 0,2 в.п. менше в порівнянні з 2014 роком. За 2014 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 1,7%, що на 0,3 в.п. менше в порівнянні з 2013 роком (див. рис.2) Для порівняння, у Європі цей показник знаходиться на рівні 5,0%, в середньому у світі – 6,1%. Лідерами за цим показником страхування у світі є Великобританія, Японія та Франція..

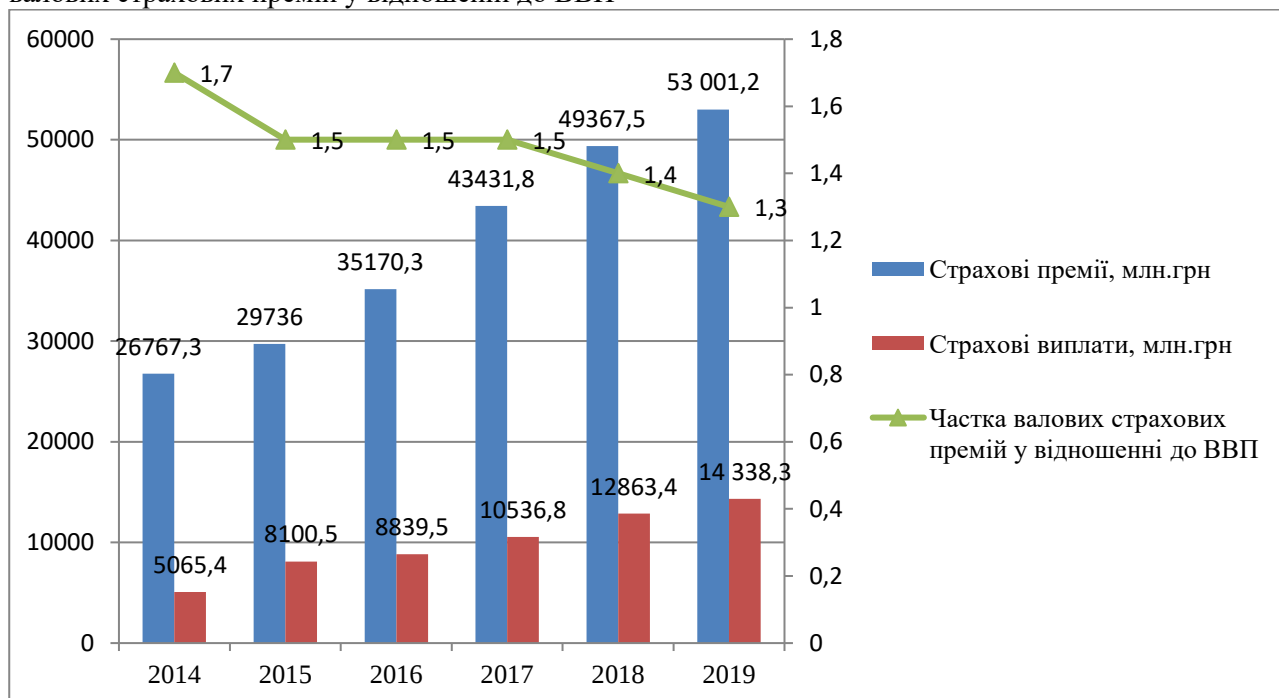

Рис. 2. Динаміка валових премій та валових страхових виплат за 2014-2019 рр.
Складено автором за [10]

У порівнянні з 2014 роком обсяг надходжень валових страхових премій збільшилися на 26233,9 млн.грн., а валових страхових виплат збільшився на 9272,9 млн.грн. Збільшення обсягів валових страхових премій проходило за рахунок більш ефективної діяльності страховиків та конкуренції на ринку страхових послуг. Ріст обсягів страхових премій і обсягів страхових виплат пояснюється також приходом на національний ринок страхових послуг страхових компаній з іноземним капіталом.

Динаміка рівня проникнення страхування наведена на рис.2. дозволяє оцінити вплив страхування на соціально-економічний розвиток суспільства. Так протягом 2014-2019 року цей показник

знаходився на рівні 1,3-1,7%, що говорить про те що стратегія розвитку ринку страхових послуг не виконуються. Так згідно з Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України планується поступове підвищення даного показника і на кінець 2020 року даний індикатор повинен становити 7% [16]. Така ситуація пов'язана з тим, що купівельна спроможність населення країни все ще залишається низькою. Страхові компанії не мають реального попиту на страхові послуги. Тож, в ціх економічних умовах, рівень проникнення страхування буде низьким порівняно з розвиненими країнами. Наприклад, в США цей показник знаходиться на рівні 8,1%.

Одним із важливіших показників

розвитку страхового ринку наряду з показником рівня проникнення страхування є показник щільності страхування, який показує скільки розмір страхових премій в розрахунку

на одну особу. Динаміка цього показника наведена рис.3.

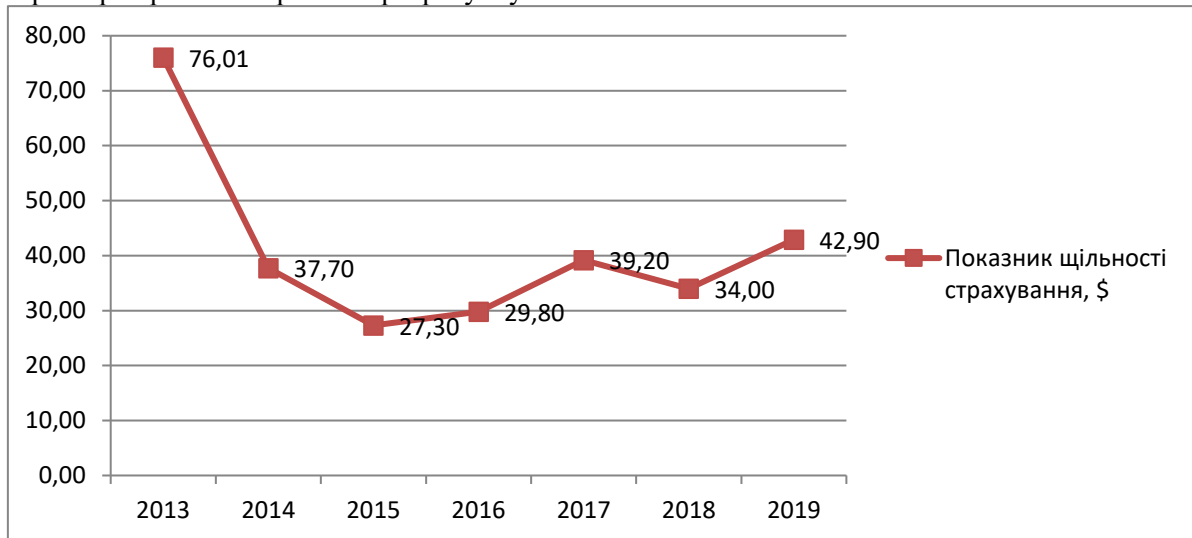

Рис.3. Динаміка показника щільності страхування.
Складено автором за [10]

Якщо цей показник нижче рівня 140 дол. США це свідчить про те, що страхування належним чином не використовується як механізм фінансування ризиків та інструмент страхового захисту держави. Отже, сума страхових премій на одну особу в країні повинна бути не менше 140 дол. США [17]. Наведена динаміка показника щільності страхування показує, що розмір страхових премій на одну особу в Україні знаходиться на дуже низькому рівні і навидь у 2019 році ще не вийшов на показники до кризового стану. Так, наприклад, у 2013 році було найбільше значення цього показника 76,01 дол.США, а найменше в 2015, та становило 27,3 дол.США. У 2019 році його значення підвищилося до 42,9 дол.США, що на 26% більше в порівнянні з відповідним показником минулого року.

Причинами такої ситуації в Україні можна вважати низький рівень довіри населення до страхових компаній, недостатня обізнаність українців у страховій сфері, низька платоспроможність. Отже, для України притаманно низький рівень поширюваності страхових послуг серед населення [17].

Активи ринку страхових послуг України в 2019 становив 63866,8 млн грн, що на 0,6% більше в порівнянні з 2018 роком, але в

порівнянні з активами ринку страхових послуг 2014 року зіставляє тільки 91%. На зменшення загальних активів страховиків протягом 2014-2019 років вплинули наступні чинники: анексія Криму, та війна на сході України, цілком зрозуміло, що все це призвело до переоцінки активів за справедливою вартістю та в свою чергу призвело до росту страхових резервів (див. табл. 1).

У порівнянні з 2014 роком році величина активів в 2019, зменшилася на 9,1%. Ці зміни відбулися за рахунок зміни у структурі активів страхових компаній. Загальний обсяг активів для покриття страхових резервів на кінець 2019 зіставило 44609,9 млн.грн, з яких 29668,6 для покриття технічних резервів та резервів зі страхування життя Ріст цих показників в порівнянні з 2014 роком зіставляє відповідно 10,06% та 86, 75%.

Суттєвих змін у структурі активів страхових компаній за 2014-2019 рр. не відбувалося. Так, вага строкових депозитів та цінних паперів, емітовані державою, залишається найсуттєвішими активами для інвестування страховими компаніями та тримається на рівні 43% -54,1% від загальних активів, дозволених для покриття страхових резервів.

Таблиця 1 – Аналіз активів та резервів ринку страхових послуг за 2014-2019рр.

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2014, %	2019/2018, %
Загальні активи страховиків за формою 1 (П(С)БО), млн грн	70261,2	60729,1	56075,6	57381	63493,3	63866,8	-9,1	+0,59
Активи визначені відповідно до Закону України про "Страховання", млн.грн.	40530,1	36418,8	35071,9	36084,6	40666,5	44609,9	+10,07	+9,70
Величина страхових резервів, млн.грн	15828	18376,3	20936,7	22864,4	26975,6	29558,8	+86,75	+9,58

Складено автором за [10]

Обговорення результатів. Отримані результати дослідження дозволяють стверджувати, що сучасний стан ринку страхових послуг знаходиться на незадовільному рівні, недосконале законодавство, брак належного регулювання та нагляду за діяльністю та ринковою поведінкою страхових компаній і посередників призвели до накопичення системних проблем, які потребують негайного вирішення для ефективного функціонування і розвитку ринку.

Так, наприклад, недоліки законодавства на ринку страхових послуг, використовуються з метою зниження бази оподаткування.

Низький попит на страхові послуги призводить до нарощування обов'язкових видів страхування, яким згідно за законодавством визначається нормативно встановлені розміри страхових премій та умови здійснення виплат.

Наявна система оцінки фінансового стану страховиків не дає змоги регулятору своєчасно отримувати об'єктивні дані про діяльність компанії та вчасно реагувати на проблеми з платоспроможністю.

Низький рівень страхових виплат обумовлено низької платоспроможністю та недостатньою фінансовою стійкістю страхових компаній.

Ці питання можна було б вирішити наступним чином:

- створення єдиної державної стратегії розвитку страхового ринку в Україні;
- уніфікація національного законодавства про страхування зі стандартами, правилами та вимогами Європейського Союзу;
- ефективний контроль за діяльністю страхових компаній з боку держави;

- пояснення переваг усіх видів страхування та просування страхових послуг серед населення;

- комплексний контроль таких параметрів діяльності страховиків як внутрішня система управління та контролю за ризиками, прозора фінансова звітність, виявлення недоліків у діяльності страховиків на ранніх стадіях їх розвитку.

Висновок. Результати проведеного аналізу стану ринку страхових послуг за 2014-2019 років свідчать в цілому про його незадовільний стан, що підтверджується низькими значеннями індикаторів ринку страхових послуг. Скорочення кількості страхових компаній, що діють на ринку страхових послуг, відсутність єдиної державної стратегії щодо розвитку ринку страхових послуг в державі, нестабільність економічної ситуації та низький рівень довіри до страховиків серед населення негативно впливає на розвиток ринку страхових послуг в Україні.

Отже без підтримки держави та ефективного впливу інструментів регуляторної політики на розвиток ринку страхових послуг з метою нарощування інвестиційних ресурсів у майбутньому та інтеграції національного ринку страхових послуг у світовий страховий простір неможливе

Список літератури

1. Васечко Л.І. Актуальні питання розвитку страхового ринку України. *Економічний простір*. 2016. № 109. С. 146–154.
2. Журавко О.С. Науково-методичні

засади стратегічного розвитку страхового ринку України.: Дис. канд. екон. наук : 08.00.08. ДВНЗ «Укр. акад. банк. справи Нац. банку України». Суми, 2010. 211 с.

3. Козменко О.В. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія. Суми. Університетська книга, 2012. 316 с.

4. Patrick M Liedtk What's Insurance to a Modern Economy? April 2007. *Geneva Papers on Risk and Insurance Issues and Practice* №32(2). pp.:211-221 DOI:10.1057/palgrave.gpp.2510128 (дата звернення 15.09.2019)

5. Cummins J. D., Doherty N. A. The economics of insurance intermediaries. *Journal of Risk and Insurance*. 2007. № 73. pp. 347-349.

6. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Занфірова Т. А., Аркатов Я. А. Загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні: сучасний стан та стратегія розвитку: монографія. Харків, 2017. 208 с.

7. Білик О. І., Качмарчик С. А. Переваги та недоліки введення обов'язкової форми медичного страхування в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2013. № 767. С. 270-277.

8. Базилевич В. Д., Пікус Р. В., Приказюк Н. В., Моташко Т. П. Страхові послуги: підручник у 2 ч. Ч. 2. К.: Логос, 2014. 527 с.

9. Рудь І.Ю., Копитіна І.В. Перспективи розвитку страхового ринку України. *Науковий вісник мну імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2018 № 1(4). С. 77-81.

10. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. URL:<http://nfp.gov.ua/content/informaciya-pro-stan-irozvitok.html> (дата звернення 12.09.2019)

11. Підсумки діяльності страхових компаній України. URL:<http://forinsurer.com.ua>. (дата звернення 16.09.2019)

12. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012–2021 роки. URL:http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257 (дата звернення 12.09.2019)

13. Гаманкова, О. О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія. К.: КНЕУ, 2009. 283 с.

14. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. за ред. С.В. Мочерного Т. 2. Львів: Світ, 2006. 568 с.

15. Гринчишин Я.М., Прокопюк А.В. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України. *Молодий вчений*. 2017. № 3 (43). С.622-626.

16. Богріновцева Л.М., Вергелюк Ю.Ю. Аналіз показників фінансової безпеки страхового ринку України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон. 2018. №3. С.174-179

17. Журавка О.С., Васильчук А.Ю. Аналіз сучасного стану страхового ринку України. *Ефективна економіка*. 2017. №3. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5493> (дата звернення 20.09.2019)

References

1. Vasechko, L.I. (2016). Aktualni pytannia rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy [Actual issues of development of the insurance market of Ukraine]. *Economic space*. № 109. 146–154. [in Ukrainian]

2. Zhuravka, O. S. (2010). Naukovometodychni zasady stratehichnoho rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy [Scientific methodical bases of strategic development of the insurance market of Ukraine]. (Candidate of science dissertation thesis). Sumy. [in Ukrainian].

3. Kozmenko, O. V. et al. (2012). Novi vektory rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy. [Novi vectors development of insurance to the Ukrainian market] Sumy: Universytetska knyha, 316 s [in Ukrainian].

4. Patrick M Liedtk, (2007). What's Insurance to a Modern Economy? *Geneva Papers on Risk and Insurance - Issues and Practice* 32(2) 211-221 DOI:10.1057/palgrave.gpp.2510128 [in English]

5. Cummins J. D., Doherty N. A., (2007). The economics of insurance intermediaries. *Journal of Risk and Insurance*. № 73. 347-349. [in English]

6. Prylypko, S., Yaroshenko, O., Zanfirova, T., Arkatov, Ya. (2017), Obligatory State Social Health Insurance in Ukraine: Current State and Development Strategy: monograph [Zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne medychne strakhuvannia v Ukraini: suchasnyi stan ta stratehiia rozvytku: monohrafiia], Kharkiv, 208 p. [in Ukrainian]

7. Bilyk, O., Kachmarchyk, S. (2013),

“Advantages and disadvantages of introducing compulsory medical insurance in Ukraine” [“Perevahy ta nedoliky vvedennia oboviazkovoï formy medychnoho strakhuvannia v Ukraini”], Bulletin of Lviv Polytechnic National University, No. 767, P. 270–277. [in Ukrainian]

8. Bazylevych, V., Pikus, R., Prykaziuk, N., Motashko, T. (2014), Insurance services: textbook [Strakhovi posluhy: pidruchnyk], Lohos, Kyiv, 527 p. . [in Ukrainian]

9. Rud I.Yu., Kopytina I.V (2018) Prospects for the development of the insurance market of Ukraine. [Perspektyvy rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy] Scientific Bulletin of VNU named after V.O Sukhomlinsky. Economic sciences. № 1 (4). 77-81.[in Ukrainian]

10. Information on the state and development of the insurance market of Ukraine. [online]. Retrieved from: <http://nfp.gov.ua/content/informaciya-pro-stan-irozvitok.html> [in Ukrainian]

11. Results of activity of insurance companies of Ukraine. [online]. Retrieved from: <http://forinsurer.com.ua> [in Ukrainian]

12. Strategy of development of the insurance market of Ukraine for 2012–2021. [online]. Retrieved from: http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257 [in Ukrainian]

13. Hamankova, O. O. (2009). Rynok strakhovykh posluh Ukrainy: teoriia, metodolohiia, praktyka: monohrafiia [The insurance market of Ukraine: theory, methodology, practice: monograph]. Kyiv: KNEU, 284p. [in Ukrainian]

14. Mochernoho, S.V. (2006). Ekonomichnyi entsyklopedychnyi slovnyk: u 2 t. T. 2. [Economic encyclopedic dictionary: in 2 Vol. Vol 2]. Lviv: Svit, 568 p. [in Ukrainian]

15. Grinchishin Ya.M., Prokopyuk A.V (2017) Stan ta perspektyvy rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy. [Status and prospects of development of the insurance market of Ukraine]. Young scientist.2017. № 3 (43). 622-626. [in Ukrainian]

16. Bogrinovtseva LM, Vergelyuk Yu.Yu.(2018) Analiz pokaznykiv finansovoi bezpeky strakhovoho rynku Ukrainy [Analysis of financial security indicators of the insurance market of Ukraine]. Scientific Bulletin of Kherson State University. Kherson. №3.174-179[in Ukrainian]

17. Zhuravka OS, Vasilchuk A.Yu. (2017) Analysis of the modern country of the insurance market of Ukraine. Efficient economy. №3 [online]. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5493> [in Ukrainian]

Надійшла до редакції 23.09.2020

Мирошниченко Ганна Борисівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки ДВНЗ Донецький національний технічний університет, м.Покровськ. E-mail: hanna.myroshnychenko@donntu.edu.ua

Мирошниченко Ігнат Васильович – IT-менеджер, ТОВ «САМІБ», м. Одеса. E-mail: ignat.mir@gmail.com

ANALYSIS OF THE STATE AND DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF THE INSURANCE SERVICES MARKET IN UKRAINE

Determining the current state of the insurance market in Ukraine and identifying promising areas for its development. Analysis of the current state of the insurance market is based on methods of analysis and synthesis, induction and deduction. The study of prospects for the development of the insurance services market is based on the methodology of scientific abstraction. The current state of the insurance market is taken into consideration and the dynamics of its development are analyzed. It was found that the current state of the domestic insurance market in its institutional and functional characteristics does not fully meet the trends of the global insurance market. It is substantiated that the functioning of a powerful market of insurance services is an important source of accumulation of funds for their further investment in the state economy. Emphasis is placed on systematizing the function of the insurance services market. The analysis of the main indicators of the insurance services market is carried out. It is established that the indicators of the insurance services market development are insufficient and do not meet the needs of the national economy. The reasons for the decrease in the number of insurance companies in the insurance services

market of Ukraine are revealed. insurance companies with foreign capital. It is determined that the reasons for the low level of insurance propagation are the low level of public confidence in insurance companies, lack of awareness of Ukrainians in the insurance sector, and their low capital. The result of the analysis of the state of the insurance services market for 2014-2019 indicates that in general its unsatisfactory condition, which is confirmed by low values of indicators. Reduced number of insurance companies operating in the insurance market, the lack of a unified state strategy for the development of the insurance market in the country, the instability of the economic situation in the country and low confidence in insurers among the population negatively affect the development of the insurance market in Ukraine. The main problems of the insurance services market of Ukraine and prospects of its development were determined. The need to develop an effective and comprehensive strategy at the state level for the development of the national market of insurance services and suggested ways to solve the problems of the modern market of insurance services in Ukraine. Practical significance. The tendencies of development of the market of insurance services of Ukraine are made.

Key words: *insurance, insurance services market, insurance companies, insurance premiums, insurance costs, penetration level, insurance density, insurance services market development.*

Myroshnychenko G. – Candidate of Sciences (Economics), associate professor, Associate Professor of Department of Management and Financial and Economic Security, Donetsk National Technical University; Donetsk region, Pokrovsk
E-mail: hanna.myroshnychenko@donntu.edu.ua

Myroshnychenko Ihnat – IT specialist, Ltd “SAMIB”, Odesa
E-mail: ignat.mir@gmail.com